Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2026/67

2026 1 6

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2026/67

2025 m. gruodžio 22 d.

kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/696, kuriuo Airijai suteikiamas jos prašomas leidimas taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą pagal Tarybos direktyvą 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių

(pranešta dokumentu Nr. C(2025) 9263)

(Tekstas autentiškas tik anglų ir airių kalbomis)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyvą 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių ([1]), ypač į jos III priedo 2 dalies trečią pastraipą,

kadangi:

(1) Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2022/696 ([2]) Airijai pagal Direktyvą 91/676/EEB leista taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, pagal kurią Airijai leidžiama naudoti gyvulių mėšlą, iš kurio į vieną hektarą dirvos per metus patenka iki 250 kg azoto, ūkiuose, kurių bent 80 % sudaro pievos. Pagal to įgyvendinimo sprendimo 12 straipsnio 3 dalį, nuo 2024 m. sausio 1 d. dirvą galima tręšti tokiu kiekiu mėšlo, iš kurio į dirvą patektų 220 kg azoto/ha per metus vietovėse, iš kurių nuotekos patenka į užterštus vandenis arba vandenis, kuriems kyla taršos grėsmė, arba vietovėse, kuriose stebimos prastėjančios tendencijos. Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/696 taikomas iki 2025 m. gruodžio 31 d.;

(2) 2025 m. rugsėjo 25 d. Airija pranešė Komisijai apie savo prašymą dėl naujos nukrypti leidžiančios nuostatos ir, atsižvelgdama į tai, teikiamame prašyme pateikė pagrindimą remiantis Direktyvos 91/676/EEB III priedo 2 dalies trečioje pastraipoje nurodytais objektyviais kriterijais;

(3) prašymai leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą pagal Direktyvą 91/676/EEB turėtų būti pagrįsti tos direktyvos III priedo 2 dalies trečioje pastraipoje nurodytais objektyviais kriterijais ir paremti būtinais poveikio aplinkai vertinimais pagal kitus Sąjungos teisės aktus, visų pirma pagal Tarybos direktyvą 92/43/EEB ([3]) ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 2000/60/EB ([4]) ir 2001/42/EB ([5]);

(4) naujos nukrypti leidžiančios nuostatos ir naujosios Nitratų veiksmų programos poveikis taip pat turi būti vertinamas atsižvelgiant į Direktyvą 92/43/EEB. Šiuo atžvilgiu byloje C-293/17 priimtame Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) sprendime ([6]), kuriame pateikiamas tos direktyvos 6 straipsnio 3 dalies išaiškinimas, reikalaujama, kad būtų atliekamas tinkamas projektų, susijusių su dirvos tręšimu ir galvijų ganymu ganyklose, poveikio atitinkamoms teritorijoms vertinimas, išskyrus atvejus, kai, remiantis objektyviomis aplinkybėmis, galima užtikrintai atmesti galimybę, kad tie projektai atskirai arba kartu su kitais projektais toms teritorijoms gali turėti reikšmingą poveikį;

([1]) OL L 375, 1991 12 31, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj.

([2]) 2022 m. balandžio 29 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/696, kuriuo Airijai suteikiamas jos prašomas leidimas taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą pagal Tarybos direktyvą 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių, (OL L 129, 2022 5 3, p. 37), ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/696/oj).

([3]) 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

([4]) 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus, (OL L 327, 2000 12 22, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

([5]) 2001 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/42/EB dėl tam tikrų planų ir programų pasekmių aplinkai vertinimo (OL L 197, 2001 7 21, p. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj).

([6]) 2018 m. lapkričio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Coöperatie Mobilisation for the Environment ir kt.*, C-293/17 ir C-294/17, ECLI:EU:C:2018:882.

(5) tuo pat metu nagrinėjamoje byloje C-531/24 ([7]), kurią 2024 m. rugpjūčio 1 d. ESTT perdavė Airijos aukštasis teismas, keliami klausimai dėl Direktyvos 91/676/EEB aiškinimo, susijusių su reikalavimais, kurie turi būti įvykdyti pagal direktyvas 92/43/EEB, 2000/60/EB ir 2001/42/EB atsižvelgiant į nukrypti leidžiančių nuostatų suteikimą pagal Direktyvą 91/676/EEB. Visų pirma šie klausimai yra susiję su vertinimų, atliktų pagal Airijos 2022–2025 m. Nitratų veiksmų programą, pakankamumu ir tinkamumu, taigi ir su nacionalinių nukrypti leidžiančių nuostatų, kurias leista taikyti pagal tą programą siekiant nustatyti jų poveikį aplinkai, susijusį su saugomomis buveinėmis ir rūšimis, galiojimu. Toje byloje iškelti klausimai taip pat susiję su Direktyvos 92/43/EEB 6 straipsnio 3 dalies taikymu ir tuo, ar dėl nukrypti leidžiančių nuostatų nepablogėtų paviršinio vandens telkinio būklė arba nekiltų pavojus, kad nebus pasiekta gera paviršinio vandens būklė arba geras ekologinis potencialas ir gera paviršinio vandens cheminė būklė pagal Direktyvą 2000/60/EB;

(6) mažai tikėtina, kad sprendimas byloje C-531/24 bus priimtas iki 2025 m. paskutinio ketvirčio;

(7) atitinkamų Sąjungos aplinkos teisės aktų konkrečių aspektų išaiškinimas, kurį prašoma pateikti ESTT byloje C-531/24, yra labai svarbus, kad Airija galėtų nustatyti ir atlikti būtinus vertinimus ir galiausiai pateikti išsamų ir visapusišką prašymą leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, kuriame būtų pateiktas pagrindimas remiantis Direktyvos 91/676/EEB III priedo 2 dalies trečioje pastraipoje nurodytais objektyviais kriterijais, ir užtikrinti atitiktį kitiems Sąjungos teisės aktams. ESTT rekomendacijos taip pat gali turėti tiesioginį poveikį parametrams, kuriuos Komisija turi įvertinti ir į kuriuos turi atsižvelgti aiškindama ir taikydama tas priemones;

(8) iš tiesų 2025 m. liepos 31 d. Airija pareiškė esanti pasiryžusi užbaigti teisiškai privalomus galimos naujos nukrypti leidžiančios nuostatos poveikio aplinkai vertinimus, kaip to reikalaujama pagal Sąjungos teisę. Tai darydama Airija turės atsižvelgti į ESTT byloje C-531/24 pateiktą aiškinimą;

(9) Airija turės ne vėliau kaip 2028 m. gruodžio 31 d. užbaigti galimos naujos nukrypti leidžiančios nuostatos poveikio aplinkai vertinimus, kaip to reikalaujama pagal Sąjungos teisę, kad į jų išvadas būtų atsižvelgta taikant Direktyvą 91/676/EEB ir nacionalinės teisės aktus, kuriais ji perkeliama į nacionalinę teisę, be kita ko, pateikti išsamų ir nuodugnų prašymą dėl bet kokios būsimos nukrypti leidžiančios nuostatos, grindžiamą visais būtinais vertinimais, laikantis Teismo teisinių rekomendacijų;

(10) kol kas tikslinga, kad, laikantis atsargumo principo, šiuo sprendimu, kuriuo pratęsiamas dabartinės nukrypti leidžiančios nuostatos galiojimas, būtų numatytos tam tikros papildomos sąlygos, taikytinos ūkiams, kuriems taikoma nukrypti leidžianti nuostata ir kurie yra vandens baseinuose, kuriuose nuolat kyla didelių problemų. Tos papildomos sąlygos gali būti peržiūrėtos remiantis Airijos vertinimų išvadomis;

(11) iš Airijos duomenų, pateiktų vykdant Direktyvos 91/676/EEB 10 straipsnyje nustatytą pareigą teikti ataskaitas, matyti, kad 2020–2023 m. laikotarpiu vandenys iš esmės buvo geros kokybės. Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad 99 % visų Airijos požeminio vandens stebėsenos stočių vidutinė nitratų koncentracija buvo mažesnė nei 50 mg/l, o 78,5 % tų stebėsenos stočių – mažesnė nei 25 mg/l. Visose Airijos paviršinio vandens stebėsenos stotyse vidutinė nitratų koncentracija buvo mažesnė nei 50 mg/l, o 99,1 % tų stebėsenos stočių – mažesnė nei 25 mg/l. Be to, 27,5 % paviršinio vandens stebėsenos stočių nustatyta eutrofikacija arba eutrofikacijos rizika. Kalbant apie tendencijas, susijusias su požeminiu vandeniu, pažymėtina, kad 29,7 % požeminio vandens stebėsenos stočių nustatytas nitratų koncentracijos padidėjimas, 56,4 % – stabilios tendencijos, o 13,8 % – mažėjimo tendencijos. Kalbant apie paviršinio vandens tendencijas, pažymėtina, kad 14,5 % paviršinio vandens stebėsenos stočių nustatytas nitratų koncentracijos padidėjimas, 74,9 % – stabilios tendencijos, o 10,6 % – mažėjimo tendencijos;

(12) iš 2025 m. rugpjūčio mėn. Airijos aplinkos apsaugos agentūros paskelbtų 2022–2024 m. laikotarpio duomenų apie azoto apkrovos mažinimą, kurio reikia norint pasiekti aplinkos apsaugos tikslus pagrindinėse Airijos upėse, matyti, kad atotrūkis nuo tikslo tebėra labai didelis Barou (38 %), Sleinio (31 %) ir Noro (16 %) upėse ir, palyginti su 2017–2019 m. laikotarpiu, padidėjo Blakvoterio upėje (nuo 6 iki 11 %);

([7]) Prašymas priimti prejudicinį sprendimą byloje *An Taisce*, C-531/24 (OL C, C/2024/6412, 2024 11 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6412/oj).

(13) pastaraisiais metais bendras gyvulių išskiriamo mėšlo kiekis Airijoje didėjo. Galvijų, kiaulių ir avių mėšlo kiekis nuo 2016–2019 m. laikotarpio iki 2020–2023 m. laikotarpio padidėjo atitinkamai 2 %, 2 % ir 8 % 2020–2023 m. naudojamos žemės ūkio paskirties žemės plotas, palyginti su 2016–2019 m. laikotarpiu, sumažėjo 3,4 %, o iš gyvulių mėšlo 2020–2023 m. laikotarpiu į dirvą pateko vidutiniškai 120 kg azoto/ha, palyginti su 113 kg azoto/ha 2016–2019 m. laikotarpiu. 2020–2023 m. laikotarpiu mineralinių azoto trąšų naudojimas vienam naudojamos žemės ūkio paskirties žemės hektarui sumažėjo 2,2 %, palyginti su 2016–2019 m. laikotarpiu;

(14) 2024 m. rugsėjo 6 d. Airija pranešė Komisijai apie paskelbtą trečiąjį upių baseinų valdymo planą pagal Direktyvos 2000/60/EB 15 straipsnį. Tame plane išdėstytos veiksmų gairės, kaip atkurti gerą arba geresnę Airijos vandens telkinių būklę ir juos apsaugoti. Dabar šį planą nagrinėja Komisija;

(15) 2025 m. rugpjūčio 8 d. Airija pagal Direktyvos 92/43/EEB 17 straipsnį nusiuntė Komisijai priemonių, kurių imtasi pagal tą direktyvą, įgyvendinimo ataskaitą. Toje ataskaitoje pateikta informacija apie tos direktyvos 6 straipsnio 1 dalyje nurodytas apsaugos priemones ir apsaugos priemonių poveikio tos direktyvos I priede išvardytų natūralių buveinių tipų ir tos direktyvos II priede išvardytų rūšių apsaugos būklei vertinimas, taip pat pagrindiniai tos direktyvos 11 straipsnyje nurodyto stebėjimo rezultatai;

(16) 2023 m. pagal Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2022/696 12 straipsnį atlikusi laikotarpio vidurio peržiūrą, Airija 2025 m. sugriežtino Nitratų veiksmų programą pagal dokumentą „European Union (Good Agricultural Practice for Protection of Waters) (Amendment) Regulations 2025“ ([8]), be kita ko, sumažindama leidžiamą naudoti trąšų kiekį. Tos papildomos griežtesnės reguliavimo priemonės turėtų atsispindėti Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2022/696 6–9 straipsniuose. Be to, Airija, siekdama spręsti su vandeniu susijusias žemės ūkio problemas, taip pat nustatė 60 mln. EUR vertės paramos ūkininkams schemą „Farming for Water“. Pagal tą schemą finansuojamos ūkiuose taikomos priemonės, kuriomis siekiama sumažinti nitratų išplovimą ir dirvožemio eroziją;

(17) 2025 m. gruodžio 8 d. Airija priėmė naują Nitratų veiksmų programą ([9]), kuri atitinka Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2022/696 4–12 straipsniuose nustatytus reikalavimus ir kurioje taip pat numatytos papildomos griežtesnės priemonės, kad būtų laikomasi Direktyvos 91/676/EEB tikslų;

(18) naujojoje Nitratų veiksmų programoje Airija numato nuo 2028 m. padidinti reikiamus srutų ir nuotekų laikymo pajėgumus gyvulininkystės ūkiuose. Taip siekiama sumažinti nuotėkio iš sutelktosios taršos šaltinių riziką ir maisto medžiagų praradimo iš žemės riziką ir sudaryti sąlygas tikslingai naudoti maisto medžiagas, kai to reikia auginant augalus. Tos priemonės atspindi dabartines žinias apie pieninininkystės ir susijusiose ūkininkavimo sistemose padarytą pažangą, kuri rodo, kad Airijoje vienai vidutinei pieninei karvei tenkantis srutų kiekis yra 21 % didesnis nei galiojančios teisės aktuose nustatytos vertės, o vienai š pieninei karvei tenkantis nuotekų kiekis yra 43 % didesnis;

(19) Airija taip pat taiko papildomas priemones, kuriomis siekiama pagerinti maisto medžiagų pasiskirstymą suskaidytuose pieninininkystės ūkiuose taikant mažesnį leidžiamą nitratų kiekį tais atvejais, kai negalima įrodyti, kad gyvulių mėšlas paskleidžiamas visoje ūkio žemėje, o ne tik tam tikrose vietose. Suskaidytuose ūkiuose melžiamos karvės daugiausia ganosi žemėje, kurią galima pasiekti iš melžyklos. Taigi į šią žemę su ūkio gyvulių mėšlu gali patekti didesnė dalis azoto dėl to, kad ji yra arti fermos. Leidžiamas naudoti maisto medžiagų kiekis ūkyje grindžiamas bendru dirbamos žemės plotu, tačiau dėl praktinių ir ekonominių priežasčių suskaidytuose ūkiuose maisto medžiagų pasiskirstymas gali neapimti toliau nuo fermos esančios žemės;

(20) papildomos priemonės, susijusios su laikymo pajėgumais ir maisto medžiagų pasiskirstymo suskaidytuose ūkiuose gerinimu, turėtų atsispindėti Įgyvendinimo sprendime (ES) 2022/696 nustatytose sąlygose;

([8]) 2025 m. statutinis dokumentas Nr. 42.
([9]) 2025 m. statutinis dokumentas Nr. 588.

(21) taigi šis sprendimas priimamas įgyvendinant Nitratų veiksmų programą pagal dokumentą „European Union (Good Agricultural Practice for Protection of Waters) Regulations 2022“ ([10]) su pakeitimais, padarytais 2025 m., ir atsižvelgiant į Airijos veiksmų programą, kurią Airija įgyvendino 2025 m. statutiniu dokumentu Nr. 588;

(22) 2022 m. priimta Nitratų veiksmų programa prisidėjo prie to, kad ūkiuose, kuriems taikoma nukrypti leidžianti nuostata, leidžiamas naudoti cheminio azoto kiekis 2022 m. sumažėjo 10 %, o 2025 m. – dar 5 %. Vis dėlto ūkiuose, kuriems taikoma nukrypti leidžianti nuostata, leidžiamas naudoti cheminio azoto kiekis tebėra didesnis nei kituose ūkiuose leidžiamas kiekis. 2025 m. rugsėjo mėn. „Teagasc“ paskelbtame neseniai atliktame Airijos tyrime padaryta išvada, kad 5 % sumažinus didžiausią leidžiamą naudoti cheminio azoto kiekį ūkiuose, kuriems taikoma nukrypti leidžianti nuostata, modeliuojamas nitratų išplovimas sumažėjo 2,4–3,3 %. Didžiausias sumažėjimas buvo ūkiuose, kuriuose buvo nustatytas didžiausias leidžiamas naudoti cheminio azoto kiekis. Todėl vandens baseinuose, kuriuose nuolat kyla didelių problemų siekiant azoto apkrovos mažinimo tikslų, kaip atsargumo priemonę tikslinga ūkiams, kuriems taikoma nukrypti leidžianti nuostata, 2028 m. taikyti tolesnį leidžiamo naudoti cheminio azoto kiekio mažinimą;

(23) cheminių ir organinių trąšų naudojimo atviruose paviršiniuose vandenyse ribojimas yra viena iš pagrindinių Direktyvoje 91/676/EEB numatytų priemonių. Dėl netręšiamų apsauginių juostų pailgėja maisto medžiagų buvimo visame lauke trukmė. Todėl padidėja fosforo sulaikymo dirvožemyje ir nitratų denitrifikacijos galimybė. Naujojoje Nitratų veiksmų programoje draudžiama naudoti chemines trąšas 3 metrų atstumu nuo paviršinių vandenų, kartu išlaikant apribojimą naudoti organines trąšas arba nuotekas 5 metrų atstumu nuo paviršinių vandenų ir 10 metrų atstumu nuo žemės, kurioje vidutinis nuolydis vandens atžvilgiu yra didesnis nei 10 %. Ūkiuose, kuriems taikoma leidžianti nukrypti nuostata, tiek mėšlo, tiek cheminių trąšų sąnaudos yra didesnės nei kituose ūkiuose. Todėl vandens baseinuose, kuriuose nuolat kyla didelių problemų siekiant azoto apkrovos mažinimo tikslų, tikslinga 2028 m. ūkiams, kuriems taikoma nukrypti leidžianti nuostata, nustatyti platesnes buferines zonas;

(24) papildomos sąlygos, susijusios su leidžiamu naudoti cheminio azoto kiekiu ir buferinėmis zonomis palei paviršinius vandenis ūkiams, kuriems taikoma nukrypti leidžianti nuostata, atspindi rizika grindžiamą ir tikslinį požiūrį į vandens baseinus, kuriuose nuolat kyla didelių problemų, susijusių su išmetamu azoto kiekiu, ir į jas taip pat turėtų būti atsižvelgta Įgyvendinimo sprendime (ES) 2022/696;

(25) sąlygos dėl cheminių trąšų mažinimo ir buferinių zonų ūkiams, kuriems taikoma nukrypti leidžianti nuostata, vandens baseinuose, kuriuose nuolat kyla didelių su azoto išmetimu susijusių problemų, turėtų būti taikomos kartu su Įgyvendinimo sprendime (ES) 2022/696 nustatytomis sąlygomis, galiojančiomis ūkiams, kuriems taikoma nukrypti leidžianti nuostata, įskaitant šiuo sprendimu įrašytas sąlygas. Ypač svarbūs yra reikalavimai dėl kalkinimo, registravimo Airijos trąšų duomenų bazėje, gyvulių tankio didesniu nei 30 km spinduliu, maisto medžiagų balanso apskaičiavimo, privalomo mokymo, specialių biologinei įvairovei palankių gyvatvorių priežiūros taisyklių ir baltymų kiekio pašarų koncentratuose;

(26) nacionalinė administracinės kontrolės, patikrinimų ir sankcijų, susijusių su leidimą gavusių ganyklinių ūkių atitiktimi Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2022/696 5–9 straipsniuose nustatytoms sąlygoms, programa turėtų būti išplėsta, kad apimtų papildomas šio sprendimo 9a straipsnyje nustatytas sąlygas;

(27) atsižvelgiant į nagrinėjamą bylą C-531/24, kurią ESTT perdavė Airijos aukštasis teismas ir kurioje bus išsamiau paaiškinti reikalavimai, kurių Airijos valdžios institucijos turi laikytis pagal direktyvas 92/43/EEB ir 2000/60/EB, teikdamos prašymą taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą pagal Direktyvos 91/676/EEB III priedą, gali būti tikslinga šiame sprendime nustatytas sąlygas peržiūrėti po to, kai ESTT priims prejudicinį sprendimą toje byloje;

(28) atsižvelgiant į konkrečias šio atvejo aplinkybes ir poreikį užtikrinti teisinį tikrumą bei tolesnių veiksmų patikimumą, tikslinga ir racionalu išimties tvarka pratęsti Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2022/696 taikymą ribotam trejų metų laikotarpiui su papildomomis sąlygomis, kad būtų galima paaiškinti naujos nukrypti leidžiančios nuostatos suteikimo Airijai teisinį pagrindą ir kad Airijai atitinkamai būtų leidžiama vertinimus ir savo teisinę sistemą pritaikyti prie rekomendacijų, kurias turi pateikti ESTT;

([10]) 2022 m. statutinis dokumentas Nr. 113.

(29) todėl Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/696 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;

(30) šiame sprendime nustatytos priemonės atitinka pagal Direktyvos 91/676/EEB 9 straipsnį įsteigto komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/696 iš dalies keičiamas taip:

1) įterpiamas 3a straipsnis:

„*3a straipsnis*

Airijai 2026–2028 m. taikomos bendrosios sąlygos

1. Airija kuo greičiau, bet ne vėliau kaip iki 2028 m. pabaigos užbaigia poveikio aplinkai vertinimus pagal Direktyvos 92/43/EEB 6 straipsnio 2 ir 3 dalis ir Direktyvos 2000/60/EB 4 straipsnio 1 dalį, atsižvelgdama į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-531/24, ir, kai įmanoma, per tą patį laikotarpį nustato poveikio švelninimo priemones, *inter alia*, pagal Airijos veiksmų programą, siekdama užtikrinti, kad leidimai netrukdytų siekti tų direktyvų tikslų.

2. Airija atitinkamai kuo greičiau ir ne vėliau kaip iki 2028 m. pabaigos po Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimo byloje C-531/24 peržiūri Airijos Nitratų veiksmų programos sąlygas.

3. Nuo 2026 m. Airija įgyvendina priemones, kuriomis užtikrinama, kad visuose pieninkystės ūkiuose, kurių žemės plotai išsidėstę didesnėje teritorijoje ir kurių arčiausiai fermos esančioje žemėje, vadinamojoje melžimo aikštelėje, gyvulių tankis labai didelis, susidariusios galvijų srutos būtų naudojamos už melžimo aikštelės ribų visuose ūkio žemės plotuose arba kad kitu atveju būtų taikomas mažesnis leidžiamas naudoti cheminių trąšų kiekis.

4. Ne vėliau kaip nuo 2028 m. spalio 1 d. Airija padidina reikalaujamus gyvulių mėšlo ir nuotekų laikymo pajėgumus visuose pieninkystės ūkiuose, atsižvelgdama į dabartines žinias, atspindinčias pieninkystės ir susijusių ūkininkavimo sistemų pokyčius.“;

2) 5 straipsnis papildomas šia pastraipa:

„Nuo 2028 m. sausio 1 d., be pirmoje pastraipoje nustatytų reikalavimų, leidimai plotams, iš kurių vanduo nuteka į Barou, Sleinio, Noro ir Blakvoterio upes ir jų intakus, išduodami laikantis 9a straipsnyje nustatytų sąlygų.“;

3) 6 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 3 dalies trečia ir ketvirta pastraipos pakeičiamos taip:

„Remiantis maisto medžiagų valdymo planu ir dirvožemio analizės rezultatais patvirtinama kalkinimo programa ūkiui. Jei dirvožemio analizės ataskaitoje nurodytas kalkių poreikis neviršija penkių tonų vienam hektarui, visas reikalingas kalkių kiekis turi būti panaudotas per dvejus metus nuo tos ataskaitos paskelbimo dienos. Jei dirvožemio analizės ataskaitoje nurodytas kalkių poreikis viršija penkias tonas vienam hektarui, per dvejus metus nuo tos ataskaitos paskelbimo dienos turi būti panaudota ne mažiau kaip penkios tonos kalkių vienam hektarui.

Ganyklinis ūkis registruojamas Airijos nacionalinėje trąšų duomenų bazėje ir visiškai atitinka 2023 m. statutinį dokumentą Nr. 378 „National Fertilizer Database Regulations 2023“. Ganyklinis ūkis kiekvienų metų rugsėjo 14 d. 23.59 val. taip pat deklaruoja laikotarpio pabaigos cheminių trąšų ir kalkių atsargas savo valdoje, kai tinkama, pateikdamas deklaraciją „Nil Closing Stock“ („Nulinės laikotarpio pabaigos atsargos“).“;

b) straipsnis papildomas 7 dalimi:

„7. Leidžiamas gyvulių tankis žemėje, esančioje didesniu nei 30 km spinduliu nuo ganyklinio ūkio centro, turi būti toks, kad gyvulių mėšle esančio azoto kiekis vienam hektarui per metus neviršytų 170 kg, nebent kompetentinga institucija remdamasi akivaizdžiais įrodymais nustato, jog toje žemėje dėl auginamų gyvulių tankio vienam hektarui per metus gali tekti daugiau kaip 170 kg gyvulių mėšle esančio azoto.“;

4) 8 straipsnis papildomas 6, 7 ir 8 dalimis:

„6. Ne vėliau kaip iki antrųjų naudojimosi leidimu, kuriam taikomas šis sprendimas, metų pabaigos ganyklinis ūkis:

a) užtikrina, kad jo maisto medžiagų balansas būtų apskaičiuojamas naudojant kompetentingos institucijos pripažintą tinkamą programinės įrangos technologiją;

b) užbaigia kompetentingos institucijos nustatytą pievų tvarkymo mokymo programą.

7. Ganykliniame ūkyje kasmet auginama žolė registruojama kiekviename ganykliniame sklype kasmet bent 20 kartų matuojant žolę, naudojant kompetentingos institucijos pripažintą tinkamą programinės įrangos technologiją. Tarp žolės matavimų daromi ne trumpesnės kaip penkių dienų pertraukos.

8. Ganyklinis ūkis imasi bent vienos iš šių priemonių:

a) gyvatvorių karpymo metu kiekvienoje gyvatvorėje palieka bent vieną gudobelės / dygiosios slyvos medį, kuriam leidžia subręsti;

b) gyvatvorės auginamos ne trumpiau kaip trejus metus ir karpomos rotacijos principu, siekiant užtikrinti, kad kai kurie gyvatvorių plotai ūkyje kasmet žydėtų ir augintų uogas.“;

5) 9 straipsnis pakeičiamas taip:

„*9 straipsnis*

Gyvulių šėrimo sąlygos

Nuo balandžio 15 d. iki rugsėjo 30 d. pieninėms karvėms ir kitiems galvijams, kurių amžius ne mažesnis kaip dveji metai, šerti skirtuose koncentruotuose pašaruose gali būti ne daugiau kaip 14 % žalių baltymų. Įrašai apie žalių baltymų kiekį koncentruotuose pašaruose saugomi ir paprašius pateikiami kompetentingai institucijai patikrinti.“;

6) įterpiamas 9a straipsnis:

„*9a straipsnis*

Papildomos leidimų išdavimo 2028 m. sąlygos

1. Nuo 2028 m. sausio 1 d. didžiausia metinė pievų tręšimo cheminėmis trąšomis valdose, kurioms išduotas leidimas, norma sumažinama taip, kad nuo 2028 m. būtų 5 % mažesnė už normą, paskelbtą Airijos veiksmų programoje, įgyvendintoje 2025 m. statutiniu dokumentu Nr. 42 „European Union (Good Agricultural Practice for Protection of Waters) Regulations 2022“ su pakeitimais. Jei peržiūrėjus tręšimo normas nustatomos mažesnės vertės, taikomos tos mažesnės vertės.

2. Nuo 2028 m. sausio 1 d. valdose, kurioms išduotas leidimas, cheminės trąšos nenaudojamos pievose, esančiose 4 metrų atstumu nuo paviršinių vandenų, išskyrus atvejus, kai Airijos veiksmų programoje nustatyti griežtesni reikalavimai – tokiu atveju taikomi tie griežtesni reikalavimai. Nuo 2028 m. sausio 1 d. organinės trąšos, įskaitant mėšlą ir nuotekas, nenaudojamos žemėje, esančioje tose pačiose vietose 8 metrų atstumu palei paviršinius vandenis ir 20 metrų atstumu nuo paviršinių vandenų, jei vidutinis žemės nuolydis vandens atžvilgiu yra didesnis nei 20 %, išskyrus atvejus, kai Airijos veiksmų programoje nustatyti griežtesni reikalavimai – tokiu atveju taikomi tie griežtesni reikalavimai.“;

7) 11 straipsnis pakeičiamas taip:

„*11 straipsnis*

Kontrolės priemonės

1. Siekdamos įvertinti, ar laikomasi 6–9a straipsniuose nustatytų sąlygų, kompetentingos institucijos atlieka visų prašymų suteikti leidimą administracinius patikrinimus. Nustačius, kad tos sąlygos neįvykdytos, leidimas nesuteikiamas, ir pareiškėjui pranešama apie atsisakymo suteikti leidimą priežastis. Kasmet kompetentingos institucijos atlieka bent 10 % leidimą gavusių ganyklinių ūkių administracinius patikrinimus, susijusius su žemės naudojimu, gyvulių skaičiumi ir rūšimi ir susidarančio mėšlo kiekiu bei eksportu.

2. Kompetentingos institucijos sukuria leidimą gavusių ganyklinių ūkių patikrinimų vietoje programą, pagal kurią patikrinimai atliekami įvertinus atitinkamą riziką ir tam tikru dažnumu, atsižvelgiant į ankstesniais metais vykdytos kontrolės rezultatus ir į teisės aktų, kuriais Direktyva 91/676/EEB perkelta į nacionalinę teisę, atsitiktinės atrankos būdu vykdytos bendrosios kontrolės rezultatus, taip pat į kitą informaciją, kuri galėtų atskleisti, kad nesilaikyta 6–9a straipsniuose nustatytų sąlygų. Siekiant įvertinti, ar laikomasi 6–9a straipsniuose nustatytų sąlygų, kasmet atliekami bent 10 % leidimą gavusių ganyklinių ūkių patikrinimai vietoje.

3. Kuriais nors metais nustačius, kad leidimą gavęs ganyklinis ūkis nesilaiko 6–9a straipsniuose nustatytų taisyklių, leidimo turėtojui skiriama sankcija pagal nacionalines taisykles ir jis praranda teisę gauti leidimą kitais metais.

4. Kompetentingoms institucijoms suteikiami įgaliojimai ir priemonės, kurie yra būtini siekiant patikrinti, ar laikomasi pagal šį sprendimą suteikiamo leidimo sąlygų, kad jos galėtų patikrinti, ar laikomasi 6–9a straipsniuose nustatytų sąlygų prieš išduodant ir išdavus leidimą pagal šį sprendimą.“;

8) 13 straipsnio pirma pastraipa papildoma šiuo j punktu:

„j) pažanga, padaryta atliekant 3a straipsnio 1 dalyje nurodytus poveikio aplinkai vertinimus.“;

9) 14 straipsnis pakeičiamas taip:

„Šis sprendimas taikomas atsižvelgiant į Airijos veiksmų programą, kurią Airija įgyvendino 2022 m. statutiniu dokumentu Nr. 113 „European Union (Good Agricultural Practice for Protection of Waters) Regulations 2022“ su pakeitimais, ir į Airijos veiksmų programą, kurią ji įgyvendino 2025 m. statutiniu dokumentu Nr. 588.

Šis sprendimas taikomas iki 2028 m. gruodžio 31 d.“

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Airijai.

Priimta Briuselyje 2025 m. gruodžio 22 d.

Komisijos vardu
Jessika ROSWALL
Komisijos narė